

הקדוש ברוך הוא הזמין תקונו.
 בא וראה, כתוב (שם) ונהר יצא
 מעדן להשקות את הגן. נהר זה
 לא שוכף לעולמים מלרבות
 ומלגדל ולעשות פרות. ואל אחר
 הסתרס, ואין לו תשוקה
 לעולמים, ולא מרבה ולא עושה
 פרות. שאלמלא עשה פרות,
 יבלבל את כל העולם.

ומשום כך אדם שגורם לאותו
 הצד לגדל בעולם נקרא רע, ולא
 רואה פני שכניה לעולמים,
 שכתוב (תהלים ה) לא יגרוף רע.
 האיש הזה שמתגלגל בגלגול, אם
 עבר ונדבק באותו אל אחר שלא
 עושה פרות ולא מתרבה בעולם,
 משום כך נקרא אחר, והשם גורם
 לו. הוא הוא, ואחר נקרא, אחר
 ודאי.

אחרון - מראשון ואילך אחרון
 קוראים לו, ואחרון נקרא. שני
 הוא, ומיד נקרא אחרון, וכך קורא
 לו הקדוש ברוך הוא אחרון,
 משום שנתקן להיות אחרון ולא
 ישוב כמקדם. השלישי אף כך.
 וכן בכל הפעמים מהראשון
 ואילך, כך נקרא אחרון, וכן צריך
 לקרא אחרון, שאלמלא נקרא
 מיד שני, הרי יש פתחון פה לחזר
 כמקדם, ואותו בנן נהרס.

מנן לנו? מבית שני שנקרא
 אחרון, שכתוב (תהי ב) גדול יהיה
 כבוד הבית הזה האחרון מן
 הראשון. שהרי מראשון ואילך
 נקרא אחרון, שהרי לא יהיה
 פתחון פה שאותו בנן יפל ויחזר
 כמקדם.

אף זה כך, אחרון קוראים לו.
 ולכן כתוב לא יוכל בעלה
 הראשון אשר שלחה לשוב
 לקחתה. לא יוכל? לא יקחנה היה
 צריך להיות! מה זה לא יוכל?
 אלא בין שהאשה הזו נדבקה
 באחר וירדה להשמעבד בדרגה תחתונה, לא רוצה הקדוש ברוך הוא שישוב מדרגתו לתת פרי

להשקות את הגן, נהר דא, לא שכיף לעלמין,
 מלאפשא ולמסגי ולמעבד פירין. ואל אחר
 אסתרס, ולית ליה תיאובתא לעלמין, ולא
 אפיש, ולא עביד פירין, דאלמלי עביד פירין,
 יטשטש לכל עלמא.

ובגין כך, בר נש דגרים לההוא סטר דיפוש
 בעלמא, אקרי רע, ולא חמי אפי
 שכינתא לעלמין, דכתיב, (תהלים ה) לא יגרוף
 רע. האי בר נש, דמתגלגלא בגלגולא, אי
 איהו עבר ואתדבק בההוא אל אחר, דלא
 עביד פירין, ולא אפיש בעלמא, בגין כך
 אקרי אחר, ושמא גרים ליה, איהו הוא, ואחר
 אקרי, אחר ודאי.

אחרון: מקדמא ואלך, אחרון קרינן ליה,
 ואחרון אקרי. תננינא איהו, ומיד
 אקרי אחרון, והכי קרי ליה קדשא בריה הוא
 אחרון, בגין דיתתקן למיהוי אחרון, ולא יתוב
 כמלקדמין. תליתא אף הכי. וכן בכל זמנין,
 מקדמא ואלך. הכי אקרי אחרון, והכי
 אצטריך למקרי אחרון, דאלמלא אתקרי מיד
 תננינא, הא פתיחו דפומא לאהדרא
 כמלקדמין, וההוא בנינא אסתת.

מנן. מבית שני דאקרי אחרון, דכתיב, (תהי ב)
 גדול יהיה כבוד הבית הזה האחרון מן
 הראשון. דהא מקדמא ואלך, אחרון אקרי,
 דהא לא יהא פתיחו דפומא, דההוא בנינא
 ינפול, ויתהדר כמלקדמין.

אוף הכי דא, אחרון קרינן ליה. ובגין כך
 כתיב, לא יוכל בעלה הראשון אשר
 שלחה לשוב לקחתה. לא יוכל, לא יקחנה
 מיבעי ליה, מאי לא יוכל. אלא בין דהאי

באחר וירדה להשמעבד בדרגה תחתונה, לא רוצה הקדוש ברוך הוא שישוב מדרגתו לתת פרי

וְלֹהֲדַבֵּק בְּאוֹתָהּ דְרָגָה שְׂאִינָה שְׁלוֹ.

ובא ראה, אם האשה הזו לא נשאת, אפלו תזנה עם כל האנשים שבעולם - אם רוצה בעלה, ישוב אליה. אבל אם נדבקה בנשואין לאחר, (ואחר) זה (ה) לא יוכל לשוב לדרגתו הראשונה שהיה פתחלה אליה. לא יוכל ודאי להשיב אותה הדרגה לעולמים.

אחרי אשר הטמאה שנינו, שהטמאה בלבו. אם כך, אפלו אם תתרחק ותזנה בלי נשואין? אלא כיון שנדבקה לאחר, הרי קבלה עליה את החלק של אותו הצד, ובעלה הראשון שהוא מצד אחר טוב של טוב, לא יהיה לו בה חלק לעולמים, ולא ירבה כלל את אותו מקום. הרי אם שלחה האיש האחרון או כי ימות האיש האחרון - לראשון אסורה, אבל לשאר בני אדם מתרת. אולי תמצא מקום כמו מקדם, ואחרון יקום ויזדווג עמה.

מי שיש לו בנים מאשתו הראשונה ומכניס את זו לתוך ביתו, אותו היום הוא נדבק בחרב קשה שמתהפכת בשביל שני צדדים. אחד - שהרי שנים היא דחתה החוצה, ועכשו הוא השלישי. ועוד - כלי שהשתעבד (שהשתתף) בו אחר, איך הוא זכא לתת בה רוחו שלו וישתתף עמה ונדבק בה? לא שהיא אסורה, אבל ודאי שתוף רע הוא לעצמו

(כמו שבארנו).

רבי לויטס איש כפר אונזו היה צוחק ומתלוצץ על האשה הזו, כשראה מי מזדווג עמה, והיה אומר, (משלי לא) ותשחק ליום אחרון כתוב. מי שנדבקה בו

ליום אחרון פתיב, מאן

אתתא אתדבקת באחר, ונחתת לאשתעבדא בדרגא תתאה, לא בעי קדשא ברין הוא, דאיהו יתוב מדרגא דיליה, למיהב איבא, ולא אתדבקא בההוא דרגא דלאו דיליה.

והא חזי, אי האי אתתא לא אתנסיבת, אפילו תזנה בכל גוברין דעלמא, אי בעי בעלה יתוב לגבה, אבל אי אתדבקא בנשואין לאחר, (נ"א ואחר) דא (האי) לא יוכל לשוב לדרגא קדמאה, דהוה בקדמיתא לגבה. לא יוכל ודאי לאתבא לההוא דרגא לעלמין.

אחרי אשר הטמאה. תגינן, דהטמאה בלביה. אי הכי, אפילו אי תתרחק ותזנה בלא נשואין. אלא, כיון דאתדבקת לאחר, הא קבילת עלה חולקא דההוא סטרא, ובעלה (ד) ק"ג ע"ב) קדמאה דאיהו מסטרא אחרא טבא דטוב, לא יהא ליה בה חולקא לעלמין, ולא יפיש כלל לההוא אתר. הא אם שלחה האיש האחרון, או פי ימות האיש האחרון, לקדמאה אסורא, אבל לשאר בני נשא, תשתרי. דילמא תשפח אתרא כמלקדמין, ואחרון יקום דיזדווג בהדה.

מאן דאית ליה בנין מאתתיה קדמיתא, ואעיל האי לגו ביתיה, ההוא יומא אתדבק בחרבא קשיא דמתהפכא, בגין תרין סטרין. חד, דהא תרין דחת לון לבר, והשתא איהו תליתאה. ותו, מאנא דאשתעבד (נ"א דאשתתף) ביה אחר, הניך ייתי איהו למיהב ביה רוחא דיליה, וישתתף בהדה, ויתדבק בה. לאו דאיהי אסורא, אבל ודאי שתופא בישא איהו לגרמיה. (בדאמרן).

רבי לויטס איש כפר אונזו, הוה חייך ומתלוצץ על אתתא דא, פד חמי מאן דאזדווג בהדה, והוה אומר, (משלי לא) ותשחק